13/10/2021

π. Άγγελος Νησιώτης: Η Αγία Ζώνη

/ Γνώμες

Του π. Αγγέλου Νησιώτου

Όλοι γνωρίζουμε ότι η Αγία Ζώνη της Θεοτόκου βρίσκεται στην Ι. Μονή του Βατοπαιδίου στο Άγιο Όρος. Μεταφέρθηκε εκεί κατά τις περιπέτειες της Κωνσταντινουπόλεως, όπως αναγράφεται στα χειρόγραφα της Μονής. Είναι δε επικυρωμένη από χρυσόβουλλα των αυτοκρατόρων. Είναι δε γνωστό ότι σ’ όλη την Βυζαντινή εποχή φυλασσόταν στο αυτοκρατορικό Μουσείο και μεταφερόταν στον Ναό των Βλαχερνών για να προσκυνείται μέχρι τέλους Αυγούστου με το μαφόριο της Υπεραγίας Θεοτόκου. Αυτός ο μήνας μέχρι σή-μερα είναι αφιερωμένος στην Παναγία, διότι η 15η Αυγούστου είναι η κυριότερη εορτή της λόγω της Κοιμήσεως και της Μεταστάσεώς της στους Ουρανούς· πριν δε απ’ αυτή καθημερινά ψάλλονται εναλλάξ οι δύο Πα-ρακλητικοί Κανόνες.

Τα γράφουμε αυτά, διότι πολύς θόρυβος γίνεται για την ανακάλυψη ζώνης μαλλινομεταξωτής που βρέθηκε μέσα σε πέτρινη λάρνακα, η οποία περιείχε μι-κρό δοχείο, μέσα στο οποίο βρισκόταν αυτή. Ανακαλύφθηκε δε αύτη μετά από μελέτη αρχαίου βιβλίου γραμμένου στη Συριακή γλώσσα που περιείχε επιστολή επισκόπου

προς τον τότε Σύρο Πατριάρχη, για την τοποθέτησή της κάτω από την πλάκα της Αγίας Τράπεζας του Ναού της Θεοτόκου κτισμένου στη Χομς της Συρίας.

Αυτή την επιστολή διάβασε ο σημερινός Πατριάρχης της Συριακής Εκκλη-σίας των Μονοφυσιτών, όπως συνάγεται από κάποιο χειρόγραφο αρχαίο κώδικα στην Συριακή γλώσσα.
Είναι περίεργο πώς οι τότε Σύροι ένα τέτοιο κειμήλιο τοποθέτησαν κά-τω από την πλάκα της Αγίας Τράπεζας, ενώ έπρεπε να το έχουν φανερό και να την προσκυνούν, αφού μάλιστα οι Άραβες κατακτητές φρόντισαν όλες τις άλλες Εκκλησίες έκτος από την Ορθόδοξη ελληνική, την οποία καταδίωξαν, επειδή είχε σχέση με το Βυζαντινό κράτος, εναντίον του οποίου πολεμούσαν για να μεγαλώσουν το Κράτος τους. Έπειτα γνωρίζουμε ότι σε όλες τις Ανατολικές Εκκλησίες κάτω από την πλάκα του θυσιαστηρίου τοποθετούνται άγια λείψανα.

Εάν τιμήθηκε ο Ναός της Χομς με την αφιέρωση στην Θεοτόκο, περισσότερο από την εικόνα της θα τιμόταν από τους χριστιανούς η ζώνη της. Αλλά και το υλικό της ζώνης από μαλλί και μετάξι μας κάνει να σκεφτούμε ότι δεν θα είναι της εποχής της Θεοτόκου, οπότε ήταν αυτό σπανιότατο στους τόπους μας και ίσως μπορούμε να πούμε και αντίθετο προς την ταπεινοφροσύνη της, αλλά θα ήταν νεώτερης εποχής, όταν στο Βυζαντινό Κράτος το μετάξι ήταν γνωστό, χρησιμοποιούμενο στις Μονές και στις πόλεις και ίσως θα ήταν αφιερωμένη σε κάποια εικόνα της Θεοτόκου.

Αλλά από αυτή την ανακάλυψη δεν μπορούμε να παραβλέψουμε ολόκληρη παράδοση που φθάνει μέχρι την Θεοτόκο, η οποία την παρέδωσε στον Απόστολο Θωμά που δεν πρόφθασε να παρευρεθεί στην κηδεία της και έτσι να απορρίψουμε την πραγματική ιστορία για τη γνησιότητά της που είναι επικυρωμένη από χρυσόβουλλα.

Η ιστορία της συνυφασμένη με την ιστορία του Βυζαντινού Κράτους και η συνεχής επί δύο χιλιετηρίδες ευλάβεια των χριστιανών που στηρίζεται στα ά-πειρα θαύματά της είναι τρανή απόδειξη της αλήθειας. Δεν είναι δε μόνον τα θαύματά της στη Βυζαντινή εποχή.

Σ’ όλη τη διάρκεια της τουρκοκρατίας η Αγία Ζώνη υπήρξε το μέσον, με το οποίο η Θεοτόκος υπήρξε παρήγορος του Ορθοδόξου κόσμου από τον Δούναβη μέχρι Ταίναρο και Ικόνιο και μέχρι και αυτή τη Ρωσία.

Σε εποχή, κατά την η Ιατρική ήταν υποτυπώδης, σε όλες αυτές τις χώρες και μεγάλες επιδημίες ταλαιπωρούσαν όχι μόνο τους ανθρώπους, σχεδόν μέχρι θανάτου, αλλά και το ζωικό και φυτικό βασίλειο η Αγία Ζώνη με την επίκληση της

Υπεραγίας Θεοτόκου μεταφερόμενη από τους Πατέρες του Βατοπαιδίου στις πληττόμενες περιφέρειες μεγάλωνε την πίστη και θέρμαινε την ελπίδα των κατοίκων τους, ώστε με τις ψαλλόμενες παρακλήσεις και τις τελούμενες λειτουργίες και λιτανείες να απαλλάσσονται από κάθε επιδημία ή θανατηφόρο ασθένεια των ζώων ή των δένδρων και των φυτών. Τέτοια θαύματα είναι γραμμένα σε βιβλία, αλλά και μεταδίδονται από γενιά σε γενιά από τους κατοίκους πολλών περιφερειών. Εμείς θα αναφέρουμε, όσα ακούσαμε και είδαμε. Ευτυχήσαμε στην εφηβική μας ηλικία να έχουμε Κα-θηγητή της Ποιμαντικής τον Διευθυντή της Ριζαρείου Σχολής τον Άγιον Πενταπόλεως Νεκτάριο, άνδρα που αποδείχθηκε Άγιος και δοξάσθηκε μετά την κοί-μησή του κατά τον Νοέμβριο του 1920.

Αυτός γεννήθηκε στη Σηλυβρία, πόλη κοντά στη ΚΠολη, στην Ευρωπαϊ-κή παραλία της Προποντίδας, το έτος 1846 βρισκόταν κοντά στο θείο του στην ΚΠολη σε ηλικία έντεκα ετών, όταν τα αγγλογαλλικά στρατεύματα φεύγοντας από τη Σεβαστούπολη μετά τον Κριμαϊκό πόλεμο (1856) μετέδωσαν την ασιατική χολέρα στην ΚΠολη. Μας διηγείτο ο Διευθυντής μας ότι κάθε μέρα μεταφέρονταν μόνον από το Γεντί – Κουλέ προς τα νεκροταφεία μέσα στα κάρρα περισσότεροι από χίλιοι νεκροί. Μέσα σ’ εκείνη την απελπισία έπεσε η ιδέα της προσκλήσεως της Αγίας Ζώνης από την Μονή Βατοπαιδίου. Ο Σουλτάνος την αποδέχτηκε και έστειλε τη θαλαμηγό του για την μεταφορά. Όταν επέστρεψε η θαλαμηγός, οι πολιτικές και οι στρατιωτικές αρχές, αν και τουρκικές, με τις επίσημες στολές τους υποδέχτηκαν την Αγία Ζώνη που την μετέφεραν οι Πατέρες του Βατοπαιδίου. Προπορεύονταν οι κληρικοί όχι μόνον της Ορθόδοξης, αλλά και των άλλων εκκλησιών· έγινε λιτανεία με στρατιωτική παράταξη στους δρόμους της ΚΠόλεως.

Εκείνη την ημέρα μεταφέρθηκαν όσοι πέθαναν πριν την άφιξη της Αγίας Ζώνης· η επιδημία αμέσως σταμάτησε και οι Πατέρες έφυγαν με την Αγία Ζώνη με τις ίδιες τιμές. Η ιστορία αυτή είναι εκατό περίπου ετών, την οποίαν ακούσαμε πολλές φορές κατά τον ίδιο τρόπο από το στόμα του αγίου καθηγητή μας.

Ο ίδιος όταν έμενε στην ΚΠολη άκουσε και το εξής θαύμα, το οποίο μάς διηγήθηκε με πολλή ευλάβεια. Ο Άγιος Νεκτάριος είχε πολλή ευλάβεια στην Θεοτόκο και σχεδόν κάθε μέρα έγραφε ύμνους προς αυτήν. Ένα βιβλίο του το ονόμασε Θεοτοκάριον, δηλ. συλλογή αυτών των ύμνων, τους όποιους μελοποιούσε σύμφωνα με τους οκτώ ήχους και άλλο ονόμασε Κεκραγάριον.
Μου τους υπαγόρευε και τους έγραφα για να εκτυπωθούν. Μας διηγήθηκε ότι φοβερή ασθένεια κατά το 1860 είχε προσβάλει τα ελαιόδεντρα της περιφέρειας Προύσης, Μουδανιών, μέχρι τον Ελλήσποντο και την Τριγλία. Ίσως θα ήταν ο δάκος, διότι μας περιέγραφε ότι τα φύλλα των ελαιοδέντρων είχαν αρχίσει να κιτρινίζουν, ενώ ο καρπός τους μαραινόταν. Οι χριστιανοί της περιοχής

προσέφυγαν στους Πατέρες του Βατοπαιδίου για να φέρουν την Αγία Ζώνη για την σωτηρία των ελαιοδέντρων και την πρόληψη της οικονομικής τους καταστροφής.

Οι Πατέρες ποτέ δεν απέρριψαν αυτές τις προσκλήσεις καθ’ όλη τη διάρκεια που κατέχουν το σεβάσμιο αυτό κειμήλιο. Αμέσως το μετέφεραν στα Μουδανιά της Προποντίδας και με λιτανεία προχώρησαν στον ελαιώνα· τέλεσαν αγιασμό με την παράκληση προς την Θεοτόκο, στην όποια προσήλθαν και Αρμένιοι και Ιουδαίοι και Τούρκοι. Όταν οι Κλη-ρικοί έψαλαν το «Σώσον Κύριε τον λαόν σου» και ράντισαν με αγιασμό τα γύ-ρω ελαιόδεντρα, βγήκε από τα δένδρα ένα μεγάλο σύννεφο ζωυφίων, το οποίο κατευθύνθηκε προς την θάλασσα της Προποντίδας και εξαφανίσθηκε μέσα σ’ αυτήν. Τα δένδρα άρχισαν να ξανά παίρνουν το χρώμα τους και ήταν μοναδική η ευ-φορία εκείνου του έτους.

Αυτές οι διηγήσεις εντυπώθηκαν στην μνήμη μου, που τότε ήμουν δεκαέξι ετών. Όταν δε πήγα στην πατρίδα μου Κιουτάχεια, ως διευθυντής των Σχολών κατά το έτος 1909 βρέθηκα σε μιά φοβερή επιδημία εξανθηματικού τύφου, η οποία αφού μεταδόθηκε από τα αποστρατευθέντα τουρκικά στρατεύματα μετά τα μεγάλα γυμνάσια της Θράκης, αποδεκάτιζε τον πληθυσμό της πόλεως που είχε εξήντα χιλ. κατοίκους. Στην απελπισία εκείνη των κατοίκων σκέφθηκα να γράψω στους Πατέρες του Βατοπαιδίου, τους οποίους είχα γνωρίσει πριν από ένα χρόνο κατά την επίσκεψή μου στο Άγιον Όρος και με επιστολή μου τους παρακάλεσα να κάνουν αγιασμό με την παράκληση της Αγίας Ζώνης στη Μονή τους υπέρ των κατοίκων της Κιουτάχειας και να μας τον στείλουν με όποιον τρόπο γνωρίζουν αυτοί.

Σε δέκα μέρες πήραμε αγιασμό σε αρκετά μεγάλη φιάλη μέσα σε ξύλινο κιβώτιο.

Προπαρασκεύασα με το λόγο μου το εκκλησίασμα την Κυριακή της Ορθο-δοξίας του 1910·έπειτα κάναμε Παράκληση στην Υπεραγία Θεοτό-κο και μοιράσαμε τον αγιασμό που μας έστειλαν μέσα σε μεγάλα δοχεία και απ’ αυτά πήραν οι χριστιανοί για να πιουν και αυτοί και να τον μεταφέρουν στους πολυπληθείς ασθενείς τους. Ενώ είχαμε καθημερινά πολλούς θανάτους και προσβολή πολλών από την ασθένεια με ψηλό πυρετό 42, παραληρήμα-τα και φοβερά εξανθήματα, οι νεκροί εκείνης της ημέρας ήσαν οι τελευταίοι, ο δε πυρετός όσων προσβλήθηκαν για μερικές μέρες ακόμη δεν ξεπέρασε τους 38 βαθμούς, οι οποίοι μετά 24ωρο απαλλάσσονταν απ’ αυτόν χωρίς τα άλλα φαινόμενα.

Θεώρησα καθήκον μου να περιγράψω τα πιο πάνω προς δόξαν της Υπεραγίας Θεοτόκου και βεβαίωση της αλήθειας, ότι η φυλασσόμενη στο Άγιο Όρος Αγία Ζώνη είναι επιβεβαιωμένη ως η γνήσια. Εάν τώρα η Υπεραγία Θεοτόκος είχεκαι άλλη ζώνηπου αποκαλύφθηκε κατά τους έσχατους χρόνους, κανένας φθόνος δεν υπάρχει γι’ αυ-τό. Θα χαρούμε πολύ να είναι γνησία, η δε Συριακή Εκκλησία να έχει

και αυτή ένα τόσο μεγάλο κειμήλιο, όμοιο σε θαυματουργική δύναμη με την από αιώνων στην Εκκλησία μας αποθησαυρισμένη Τίμια Ζώνη της Υπεραγίας Θεοτόκου.

Πηγή: «π. Αγγέλου Νησιώτου· Τα κείμενα (1924 – 1970: ″Καινή Κτίσις″ α΄τόμος, Έκδοσις «Ορθόδοξαι Χριστιανικαί Ενώσεις».

Μεταφορά στη Δημοτική: Αλέκος Χριστοδούλου, Θεολόγος – τ. Λυκειάρχης, Πύργος Ηλείας, Ιούλιος 2019.